

[Vesterager.]

de ganske unge Elever paa Efterskolerne, hvilke Indtryk de dér kommer til at modtage; det kan faa Betydning for hele deres Udvikling. Det kan være blivende Indtryk for hele Livet. Det betyder saa meget, hvordan Paavirkningen er i disse Ungdomsaar. Derfor vil dette nye, samtidig med at det kommer som et stort Tilbud til dansk Ungdom og et stort Tilbud til Hjemmene, ogsaa møde med et mægtigt stort Krav til Lærerne, om de er i Stand til at give Skoletiden og Skoletimerne et Indhold, som kan faa varig Betydning for den Ungdom, som bliver dem betroet.

Jeg vil slutte med paa mit Partis Vegne at anbefale Lovforslaget til hurtigt og velvillig Behandling.

Kristian Nygaard: Det Lovforslag angaaende Efterskoler, som vi her behandler, har til Hensigt at forbedre Efterskolernes økonomiske Kaar, og da det maa erkendes, at en saadan Forbedring er meget haardt tiltrængt, vil jeg tro, at Lovforslaget, saaledes som det synes at fremgaa af Forhandlingerne her i Eftermiddag, vil vinde Tilslutning hos alle politiske Partier, da der sikkert her er fuld Enighed om, at der paa Efterskolerne, de frieste af alle vore frie Ungdomsskoler, til enhver Tid er udført et fortrinligt Skolearbejde for den Del af Ungdommen i Overgangsalderen, som har haft Lejlighed til at søge dem.

Den første Efterskole begyndte sin Virksomhed i 1875, og Efterskolen er saaledes betydeligt yngre end Folkehøjskolen, men den har i de mange Aar, den har virket i vort Folk, kunnet glæde sig ved stadig stigende Tilslutning trods Vanskeligheder af ret forskellig Karakter. I 1930 var der 40 Efterskoler med tilsammen 1 766 Elever. I 1941 var der 54 Efterskoler med tilsammen 3 128 Elever. I den sidste halve Snes Aar har Efterskolen næsten fordoblet sit Elevantal. Det er slet ikke nogen ringe Fremgang, naar man husker, hvad et Efterskoleophold koster; men da en Aargang unge tæller ca. 65 000, og da Efterskolerne er beregnet paa de 14—18-aarige, er det endnu kun en grumme lille Brøkdel af det samlede Antal, der kommer paa Efterskoler. Naar Tilgangen ikke hidtil har været større, har Aarsagerne hertil været flere. Adskillige Forældre hylder den Anskuelse, der for Resten ogsaa er fremført under Forhandlingerne her, at de første Ungdomsaar efter Konfirmationen helst skal være praktiske Arbejdsaar, hvor der stilles Krav til de

legemlige Kræfter; men det beskedne Elevantal kan ogsaa for en meget stor Del skyldes økonomiske Forhold.

De første Efterskoler oprettedes flere Steder som et Slags ottende Skoleaar til Friskolerne. En særlig Stilling blandt Efterskolerne havde en Række Grænseskoler indtil 1914, idet de næsten udelukkende var besøgt af sønderjyske Elever, der ofte med Rette betragtede disse Skoler som deres foreløbige Hjem; derved fik de deres særlige Betydning for den sønderjyske Ungdom. Vi har for Tiden 17 Efterskoler, som er knyttet til en Privatskole, 8 arbejder jævnsides med Folkehøjskolen, 3 er forbundne med et Præliminærkursus. Resten, saa vidt jeg ved 26 i alt, drives som selvstændige Skoler.

Som et Udtryk for den Interesse, hvormed Befolkningen i visse Egne omfatter Efterskolernes Virksomhed, skal jeg gøre opmærksom paa, at Bladene for nylig har meddelt, at Hovedbygningen paa en af Vestjyllands faa Herregaarde, Bregninggaard paa Ringkøbingegnen, er købt af Omegnens Beboere, som har til Hensigt at anvende den som Efterskole. 600 af de omliggende Sognes Beboere har allerede tegnet sig for 80 000 Kr. til Skolens Oprettelse, og det er Meningen, at den skal begynde sin Virksomhed til November 1942. Det er opmuntrende for Efterskolens Venner; at man i en af Landets tyndest befolkede Egne har Evne, Vilje og Trang til netop i denne særprægede Tid at ofre ret betydelige Summer for at skaffe Egnen en fri Ungdomsskole.

Naar vi har flere forskellige Former for Efterskole, skyldes det sikkert i første Række rent praktiske Forhold. De Efterskoler, der er knyttet til en Friskole, staar som et Udtryk for, at Forældrene har ønsket, at Børnene efter at have været fri for Skole i et Aar eller to atter skulde have Lejlighed til at opfriske deres Skolekundskaber, og det kunde ske billigst og maaske ogsaa bedst i deres egen Skole. De fleste af disse Efterskolers Elever kommer fra Skolens nærmeste Omegn. De kan derfor som Regel bo hjemme om Natten, hvorved Betalingen for Skoleopholdet bliver økonomisk overkommelig ogsaa for Hjem, hvor det vilde være umuligt at sende Børnene paa en Kostskole — det er meget dyrt, uden at Undervisningen derfor behøver at være bedre.

De Efterskoler, der er knyttet til Højskoler, er ogsaa ofte udprægede Egnsskoler. Disse Højskoler har ofte imødekommet et Ønske fra Omegnens Beboere om at faa en